

able to carry out reflection of health-preserving activities. The definitions of "criterion", «indicator», "level" are also determined in the article.

Key words: criteria, indicators, levels, health, health-preserving competence, intending pre-school teachers.

УДК 378.147

Д. А. Берека

ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ДО ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ – ІНОЗЕМНИХ ФІЛОЛОГІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті розглянуто навчальні принципи професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів – іноземних філологів педагогічного університету. Дотримання принципів є неодмінною передумовою ефективності зазначеної підготовки.

Ключові слова: майбутній магістр, фахова іншомовна комунікативна компетентність, навчальні принципи.

Постановка проблеми. Нині актуальною є проблема якісної професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології в контексті сформованості у них компетентності щодо навчання іноземної мови студентів факультетів/інститутів іноземної філології педагогічних університетів. Важливу роль у її розв'язанні відіграє розроблення методологічної системи професійної підготовки майбутніх магістрів до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності у вказаних студентів. Вона містить підходи, принципи, цілі і задачі, зміст, методи і засоби, організаційні форми навчання та ін. У цій системі навчальні принципи є однією із ключових складових професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології.

Аналіз наукових джерел. Спілкування як педагогічна категорія впливає на загальний процес формування, виховання і розвиток суб'єктів навчання. Іншомовне спілкування є метою і механізмом формування комунікативної компетентності, свідомого засвоєння лексики, граматики, соціокультурних характеристик і формування психологічних процесів, що виникають при мовленні [6; 7]; воно слугує каналом пізнання, знаряддям розвитку індивідуальності й формування рис особистості, передавання і розвитку вмінь навчати спілкування [4]; його варто віднести до одного із основних засобів підготовки майбутнього магістра як викладача іноземної філології педагогічного університету. У світлі висловленого майбутніх магістрів важливо зорієнтувати на оволодіння вміннями конструювати на заняттях модель реального іншомовного спілкування як способу тренування мовленнєвої взаємодії, сприяти накопиченню студентами комунікативного досвіду на основі навчальних принципів.

У науковій літературі принципи розглядають як вимоги до навчального процесу, вони належать до базових категорій методики. Відомо, що відсутня загальноприйнята класифікація навчальних принципів; кількість їх може змінюватися у залежності від поставленої навчальної мети, конкретних умов навчання (Ю. І. Пассов, А. Н. Щукін, С. Ю. Ніколаєва). Проте нині важливим і таким, що потребує розв'язання, є питання щодо визначення основних навчальних принципів у контексті професійної підготовки майбутніх магістрів до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності у студентів – іноземних філологів педагогічного університету.

Мета публікації полягає в обґрунтуванні навчальних принципів професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності у студентів – іноземних філологів педагогічного університету.

Виклад основного матеріалу. Оскільки спілкування є одним із основних засобів діяльності викладача, формування свідомості й самосвідомості особистості, стимулятором її мотиваційно-спонукальної сфери і розвитку особистості в цілому [4], були опрацьовані й удосконалені вихідні принципи підготовки майбутнього магістра іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічного

університету. Принципи визначались з урахуванням інформації Ю. І. Пасова про те, що підготовка вчителя, за твердженням американських учених, ефективніше впливає на результати навчання, ніж якість програм і підручників. Наведені далі принципи тісно пов'язані між собою і створюють комплексну систему, спрямовану на підготовку майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів. Кожний з них ґрунтується на провідному методичному принципі комунікативності [9], який наскрізно проходить через усі принципи професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології. При реалізації принципу комунікативності під час проведення майбутнім магістром комунікативно-орієнтованих занять мета і засіб мають взаємодіяти і взаємодоповнювати один одного: мета спрямовується на оволодіння мовою як засобом спілкування, а мовленнєва діяльність є засобом досягнення мети [9].

Принцип методичної культури навчання комунікації. Методична культура слугує своєрідним навчальним засобом іншомовного спілкування і є складовою професійної культури [5]. Головною метою методичної підготовки майбутнього магістра є засвоєння методичної культури на основі накопиченого досвіду навчання іноземної мови, який охоплює знання про мету, засоби і способи навчання, здатність виявляти творчість та бути вмотивованим. Принцип спрямовує майбутнього магістра на оволодіння вміннями передавати культуру спілкування студентам (уміти навчати), тобто реалізувати мету вміння спілкуватися, на формування його спроможності засвоєні знання, навички і вміння методичної культури втілювати при навчанні студентів іншомовної комунікації.

Дотримання принципу ґрунтується на: а) знаннях закономірностей про структуру, логічну організацію, методи пізнання в теорії і практиці іншомовної комунікації; б) знаннях механізмів оволодіння комунікативними вміннями та організації оптимального навчання комунікації згідно з поставленими цілями і завданнями; в) бездоганному володінні всіма видами мовленнєвої діяльності, аспектами іншомовної культури, достатньому запасі знань, навичок, умінь навчати студентів комунікації за допомогою усного і письмового спілкування на основі комунікативного методу як ефективного засобу оволодіння мовленням; г) вмінні навчати студентів комунікації на основі методичного мислення і творчого підходу; д) вмінні вмотивовувати до навчання комунікації студентів та викликати у них інтерес і мотивацію до засвоєння іншомовних комунікативних знань, навичок і умінь; е) здатності об'єктивно оцінювати рівень своїх особистих якостей і професійних умінь та робити висновки і корегувати дії свої і студентів.

Особливе значення має скерування майбутнього магістра на втілення змісту методичної культури навчання іншомовної комунікації у всі види своєї роботи (проектувальної, адаптивної, організаційної, пізнавальної, комунікативної, мотиваційної, контролювальної), у всі аспекти процесу освіти (пізнавальний, виховний, розвивальний, власне навчальний), а також в аудиторну і позааудиторну роботу [5].

Принципи, наведені далі, спрямовані на зростання і вдосконалення рівня вмінь майбутнього магістра іноземної філології формувати фахову іншомовну комунікативну компетентність студентів – іноземних філологів педагогічного університету. Вони слугують засобом оволодіння іншомовною комунікативною культурою через спілкування та реалізацію пізнавального, виховного і навчального аспектів.

Принцип професійної спрямованості комунікативної підготовки передбачає формування у майбутніх магістрів компетентності до професійної діяльності, вмінь передавати професійні знання, досвід діяльності, творчий (науковий) підхід, професійні та інші цінності. Важливо, щоб професійна спрямованість будувалась не тільки на основі знань, а й на основі культури пізнання як мотиваційного підґрунтя діяльності. Культ пізнання передбачає усвідомлення значення наукових досліджень для професійного становлення [5] та важливості своєї діяльності для власного вдосконалення і користі для країни.

Професійна компетентність формується на основі знань, навичок і вмінь, набутих у процесі навчання і засвоєнні культури пізнання, які значною мірою реалізуються в практичній ресурс при проведенні під час педагогічної практики в університеті майбутнім магістром практичних комунікативно-орієнтованих занять зі студентами. До програми комунікативно-

орієнтованих занять вводиться матеріал професійного спрямування – «мова спеціальності» [9], формуються вміння застосовувати прийоми і способи педагогізації при оволодінні різними видами мовленнєвої діяльності. При цьому майбутній магістр ураховує також спеціальність студентів як майбутніх викладачів іноземної мови в освітніх закладах.

Прикладом професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності може бути українська програма з німецької мови для педагогічних вищих навчальних закладів, запропонована Н. Ф. Бориско, згідно з якою на 1–2 курсах передбачається формування у студентів основ професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності у всіх видах мовленнєвої діяльності; на 3 курсі – розвиток іншомовної комунікативної компетентності на основі складання, виконання і аналізу вправ; на 4 – удосконалення іншомовної комунікативної компетентності в процесі аналізу і оцінки своєї педагогічної практики, підвищеного сприйняття студентами проблем становлення свого педагогічного досвіду; на 5 (магістратура) – удосконалення іншомовної комунікативної компетентності у проектній роботі професійної і соціокультурної тематики.

Ю. І. Пассов сформулював низку положень, що визначають якість системи професійної підготовки вчителя, серед них: професійно спрямована підготовка, моделювання змісту і структури діяльності вчителя, формування його особистості, високий рівень практичного володіння методологічною (професійною) майстерністю, індивідуальна самореалізація та ін. [5]. Ці положення поширюються також на підготовку майбутнього магістра іноземної філології.

В узагальненому вигляді основу професійної підготовки майбутнього магістра іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів – іноземних філологів педагогічного університету становлять організаторські й комунікативні вміння, вміння аналізувати здібності студентів і вмотивовувати їх до іншомовної комунікації, а також – уміння оцінювати рівень комунікативних навичок і вмінь студентів.

Принцип дослідницького підходу передбачає використання психолого-педагогічної і філологічної науки як системи знань про закономірності мови і мовлення з метою дотримання правил процесу навчання комунікації, що підвищує ефективність засвоєння матеріалу та формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів. Дослідницька діяльність майбутнього магістра збільшує обсяг його нових знань, сприяє розвитку пізнавальної функції, професійного мислення та вміння бачити, ставити і розв'язувати творчі задачі. Професійна майстерність майбутнього магістра, володіння технологіями і прийомами навчання вдосконалюються саме у поєднанні з науковим обґрунтуванням навчання іншомовної комунікації студентів. Слідування за принципом дослідницького підходу при навчанні іншомовної комунікації сприяє розвитку творчості (пошук нового, нестандартність у вирішенні питань, здатність до перенесення, гнучкість мислення та ін.) [5] як самого майбутнього магістра, так і студентів. Майбутній магістр відповідно до цього принципу оволодіває вміннями аналізувати діяльність студентів, колег і свою діяльність, аналізувати заняття, способи і прийоми навчання, застосовувати дослідницькі й пошукові методи, проводити спостереження, анкетування і тестування, узагальнювати свій досвід, вивчати нове і втілювати його в навчальний процес, займатися самоосвітою, прищеплювати студентам культ пізнання та ін.

Комунікативна підготовка базується також на **принципі функціональності**, який полягає в тому, що професійна підготовка майбутнього магістра передбачає моделювання змісту і структури викладацької діяльності в аспекті формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів. При цьому зусилля майбутнього магістра спрямовуються на оволодіння вміннями проектувати, адаптувати, організовувати комунікативно-орієнтовані заняття і їх складові (навчально-мовленнєві ситуації, діалоги, монологи тощо); на оволодіння вміннями вмотивовувати студентів, контролювати і самоконтролювати, проводити наукові дослідження та ін. Принцип функціональності спрямовується на те, що об'єктом засвоєння є не лише мовленнєві засоби самі по собі, а й функції, що виконують ці засоби [5]. Майбутній магістр ураховує той факт, що мовленнєві функції втілюються при введенні мовного матеріалу на основі логіко-сміслових категорій і функціонально-сміслового підходу згідно з інтенціями висловлювань [9]. Наприклад, відбір і організація матеріалу здійснюється залежно від необхідності засвоєння студентами різних мовленнєвих функцій: згода, відмова, похвала,

сумнів, здивування, осуд та ін. Для вираження мовленнєвих функцій добираються варіанти мовленнєвих і немовленнєвих засобів з урахуванням мети висловлювання, що забезпечує перенесення мовленнєвих навичок і вмінь у різні види спілкування. Організація майбутнім магістром іншомовного комунікативного середовища в групі студентів, колективна робота, моделювання навчально-мовленнєвих ситуацій, проведення комунікативно-орієнтованих занять тощо поширюють можливості застосування принципу функціональності.

Принцип формування майбутнім магістром вторинної мовної особистості студента передбачає сукупність його здібностей до здійснення міжкультурної комунікації з представниками інших культур [8], орієнтацію навчання комунікації на основі розвитку індивідуальності студента в межах діалогу культур. Цей принцип передбачає навчання іноземної мови, спрямованого не лише на надбання певної суми знань про специфіку культурного життя іншої країни, а й на оволодіння соціокультурним досвідом і розвиток власних культурних рис. Дотримання принципу підсилює ефективність навчання комунікації внаслідок «насичення» змісту освіти культурою країни, мову якої вивчають. Культура створює мовленнєве середовище і спосіб спілкування як підґрунтя формування іншомовного комуніканта, здатного реалізувати себе в умовах міжкультурної комунікації. Успішність реалізації принципу зростатиме за умов збільшення часу і можливостей до використання іноземної мови як у навчальному процесі, так і в контактах з носіями мови, підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови, розширення культурного обміну та ін.

Згідно з принципом підготовки майбутнього магістра іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів відіграє роль суспільної цінності, оскільки сфера застосування іноземної мови стрімко зростає. Реалізація принципу робить майбутнього магістра посередником між суспільством і студентом. Завдання майбутнього магістра полягає в орієнтації комунікативної освіти на формування вторинної мовної особистості студента, підвищення рівня культури кожного студента, формування вмінь спілкуватися, що є основою організації навчального процесу в закладах освіти, засвоєння культури іншого народу на основі діалогу культур, розширення філологічного кругозору, розвитку мислення. Нарешті, у вторинної мовної особистості зростають можливості участі у розв'язанні економічних і політичних проблем України.

Дотримання **принципу іншомовної культурологічної освіти** сприяє втіленню у зміст іншомовної освіти культури країни, мова якої вивчається; створенню умов, згідно з якими комунікативне навчання студентів будується майбутнім магістром на основі засвоєння країнознавчого, лінгвокраїнознавчого і соціокультурного матеріалу, врахування національно-культурних особливостей носіїв мови та підготовки до міжкультурного спілкування. Принцип реалізується через навчальні, пізнавальні, розвивальні й виховні процеси в контексті оволодіння іншомовною культурою. При цьому пізнавальний аспект спрямовується на оволодіння іншомовною культурою, передбачаючи духовне вдосконалення студентів на базі діалогу іншомовної і рідної культур, осягнення системи цінностей нової культури. Засобами осягнення культури є: дійсність, відображена на фотознімках, малюнках, символіці у кінофільмах тощо; програми засобів масової інформації, газети, журнали, оголошення, етикетки та ін.; твори мистецтва і літератури; навчальні розмовні тексти. Принцип передбачає також використання знань про норми мовленнєвого етикету, невербальних засобів спілкування, знань про функції іноземної мови, фонових знань про культурно-обумовлені комунікативні особливості іншомовного адресата, а також урахування міжкультурних комунікативних розбіжностей при спілкуванні з носіями мови [1]. Крім пізнавального аспекту, принцип спрямовується на реалізацію розвивальної, виховної і навчальної сторін іншомовної культури через розвиток індивідуальності студента, формування системи цінностей. Залежно від курсу навчання і тематики заняття майбутній магістр оволодіває вміннями спрямовувати студентів на оволодіння необхідним обсягом знань і комунікативних умінь з країнознавства, лінгвокраїнознавства і соціальної культури країни, мову якої вивчають.

Принцип інтегрованості форм підготовки і видів мовленнєвої діяльності передбачає доцільне поєднання та координацію майбутнім магістром теоретичної, практичної, дослідницької і позааудиторної підготовки. Інтегрованість передбачає міжпредметну

координацію; усі аспекти іншомовної культури мають бути взаємообумовлені і кожний з них є внеском у формування особистості майбутнього фахівця. Взаємопов'язане навчання має бути реалізованим на кожному занятті, у кожній вправі, у кожному висловлюванні і т. п. Принцип також передбачає сформованість у майбутнього магістра вмінь поєднано формувати мовну, мовленнєву і лінгвосоціокультурну компетентності згідно з навчальною програмою і метою. Останні мають відповідати методичним і соціальним вимогам у контексті формування вмінь навчання іншомовної комунікації. Особливістю реалізації принципу є і те, що об'єктом навчання є мовленнєва діяльність і одночасний розвиток її видів з переважним використанням вправ мовленнєвого характеру [9]. Реалізація принципу інтеграції передбачає втілення практичної, виховної, освітньої і розвивальної мети, які спрямовані на формування комунікативної особистості.

Принцип індивідуального підходу ґрунтується на врахуванні майбутнім магістром індивідуально-психологічних особливостей і комунікативних здібностей студентів та позитивному впливі на подальший їхній розвиток. При цьому майбутнього магістра орієнтують на вивчення і сприяння розвитку особистісних та іншомовних комунікативних якостей студента, врахування навчальних цілей і завдань, допомогу в долатті недоліків, труднощів і помилок, застосування способів і прийомів індивідуалізованого навчання та педагогічного впливу; допомогу студентам складати власні плани самореалізації; вмотивування до самоосвіти та вдосконалення комунікативної підготовки. Актуальним є і те, щоб майбутній магістр був скерований на самостійне бачення, постановку і розв'язання завдань навчання іншомовної професійної комунікації студентів. Саме вияв самостійності сприяє розвитку мислення при розв'язанні комунікативних задач, ефективному засвоєнні матеріалу і подальшому виконанню комунікативної діяльності. У цілому вміння враховувати індивідуально-психологічні особливості студентів є важливим показником рівня професійної підготовки майбутнього магістра до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності.

Дотримання **принципу колективного оволодіння іншомовною комунікацією** спрямовує майбутнього магістра на організацію колективної взаємодії студентів, побудованої на формуванні комунікативних умінь у парах, трійках, мікрогрупах, командах з обов'язковою зміною партнерів, участю всіх студентів у комунікації, створенні доброзичливої атмосфери та ін. Колективні форми організації навчального процесу дозволяють через комунікативну взаємодію підвищувати ефективність оволодіння іншомовною комунікацією, є способом мотивації мовленнєвої діяльності, умовою оволодіння стратегією і тактикою спілкування. Важливо організувати спільну діяльність таким чином, щоб студенти усвідомлювали, що успіх кожного залежить від успіху групи.

Принцип оцінювання і контролю. Ступінь сформованості вмінь майбутнього магістра здійснювати якісний контроль знань свідчить про рівень його професійної майстерності. До складових контролю належить також сформованість у нього вмінь формувати у студентів фахову іншомовну комунікативну компетентність. Принцип передбачає зосередженість майбутнього магістра на таких умінях: виділення об'єкта контролю та визначення його актуальності й характеру; оцінювання дій студентів і власних дій; аналіз, висновки і коригування навчального процесу. При оцінюванні й контролі комунікативних умінь студентів майбутній магістр має зважати на те, що контроль і оцінювання виконують навчальну, діагностичну, розвивальну, стимулювальну і виховну функції та сприяють створенню позитивного мікроклімату, відносин мовленнєвого партнерства і співробітництва. Об'єктом контролю має бути успішність розв'язання комунікативних задач і рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Важливо зорієнтувати майбутнього магістра на те, щоб принцип реалізовувався на об'єктивній основі, а контроль був нібито «злитий» з навчальним процесом, на запровадженні самостійного і неупередженого оцінювання студентів, а також – на самоконтролі й корекції своїх здобутків, умілому використанні його (принципу) як інструменту педагогічного впливу на розвиток комунікативних умінь студентів. Таким чином, принцип контролю й оцінювання орієнтує майбутнього магістра на набуття професійної майстерності в контексті формування у студентів фахової іншомовної комунікативної компетентності.

У процесі проведення дослідження майбутніх магістрів орієнтували також на дотримання

ними в роботі зі студентами представлених у літературних джерелах дидактичних, лінгвістичних, психологічних і власне методичних принципів [9], кожний з яких більшою чи меншою мірою має відношення до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності.

Висновки. Для професійної підготовки майбутнього магістра іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів – іноземних філологів педагогічних університетів та правильної організації навчального процесу важливе значення мають навчальні принципи, дотримання яких забезпечує реалізацію вимог до навчального процесу, його мети, завдань, методів, організаційних форм. Принципи мають стати вихідними положеннями в системі професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології, відіграти роль внутрішніх переконань і стати незмінними правилами для керування у викладацькій діяльності. В основу згаданої підготовки доцільно покласти навчальні принципи, спрямовані на дотримання: методичної культури навчання комунікації; професійної спрямованості комунікативної підготовки; колективного оволодіння іншомовною комунікацією; іншомовної культурологічної освіти; інтегрованості форм підготовки і видів мовленнєвої діяльності; індивідуального підходу; дослідницького підходу; функціональності; формування вторинної мовної особистості; оцінювання і контролю комунікативних умінь студентів. Водночас майбутнього магістра потрібно скерувати на слідування відомим у літературі дидактичним, лінгвістичним, психологічним і власне методичним принципам.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. Р. Межкультурные аспекты коммуникативной компетенции на иностранном языке / О. Р. Бондаренко // Методы и организация обучения иностранному языку в языковом вузе. – М. – 1991. – С. 40
2. Бориско Н. Ф. Формирование профессионально ориентированной коммуникативной компетенции на практических занятиях по иностранному языку или сколько методики нужно будущему учителю // Иноземні мови. – 2010. – № 2. – С. 3–10.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних ун-тів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
4. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – М. : Просвещение, 1991. – 223 с.
5. Пассов Е. И. Мастерство и личность учителя: На примере преподавания иностранного языка / Е. И. Пассов. – М. : Флинта : Наука, 2001. – 240 с.
6. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е. Н. Соловова. – М. : АСТ : Астрель, 2008. – 238 с.
7. Стронин М. Ф. Речевое действие как основа обучения устной иноязычной речи : автореф. дис. канд. пед. наук / М. Ф. Стронин. – М., 1985.
8. Халеева И. И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи / И. И. Халеева // М. : Высшая школа, 1989. – 240 с.
9. Щукин А.Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика : учеб. пособие для препод. и студ. / А. Н. Щукин. — М. : Филоматис, 2007. – 480 с.

Д. А. Бегака

ПРИНЦИПЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ МАГИСТРОВ ИНОСТРАННОЙ ФИЛОЛОГИИ К ФОРМИРОВАНИЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ – ИНОСТРАННЫХ ФИЛОЛОГОВ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

В статье рассмотрены учебные принципы профессиональной подготовки будущих магистров иностранной филологии к формированию профессиональной иноязычной коммуникативной компетентности студентов – иностранных филологов педагогического университета. Соблюдение принципов является неотъемлемым условием повышения эффективности указанной подготовки.

Ключевые слова: будущий магистр, профессиональная иноязычная коммуникативная компетентность, учебные принципы.

**THE PRINCIPLES OF INTENDING MASTERS OF FOREIGN LANGUAGES SSIONAL
TRAINING TO THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATIVE
COMPETENCE OF STUDENTS – FOREIGN LANGUAGE PHILOLOGISTS AT
PEDAGOGICAL UNIVERSITIES**

The article deals with the educational principles of intending masters of foreign languages professional training in the formation of professional foreign language communicative competence of students – foreign language philologists at pedagogic universities. Following these principles is the essential condition for improving the effectiveness of this training.

Key words: intending master student, professional foreign language communicative competence, teaching principles.

УДК: 378

О. М. Перунок, С. В. Ігнатенко

**УМОВИ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ
БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ**

В статті виконано теоретичний аналіз змісту поняття «фахова компетентність» та розглянуто педагогічні умови, які повинні виконуватися у навчально-виховному процесі, для формування фахової компетентності майбутнього інженера-педагога.

Ключові слова: фах, навчання, компетентність, знання, фахова компетентність, професійна підготовка, самореалізація.

Постановка проблеми. Зі змінами становлення наукових шкіл і науки, як галузі в цілому, процесу реформування освітніх систем в Україні відбуваються передбачені зміни в навчально-виховному процесі під час фахової підготовки молодих фахово компетентних робітничих кадрів. Ці зміни зачіпають як сам навчально-виховний процес, так і установчі документи, від освітніх стандартів до змісту, форм і методів навчання. Виходячи з цього, необхідним стає пошук у навчальній та виховній діяльності студентів новітніх підходів щодо всебічного розвитку особистості, як головного суб'єкта у педагогічному процесі при підготовці інженерно-педагогічних кадрів. Пріоритетним і визначним завданням, що стоїть перед науковцями, є виховання та підготовка особистості яка має володіти мистецтвом пізнання, навичками професійного спілкування і креативного, творчого мислення, чіткої організації інтелектуальної та фізичної праці студента, зацікавленістю до творчого використання набутих професійних знань, принципами життя за законом моралі, та здатністю до самовдосконалення, самореалізації під час безпосередньої професійної діяльності.

Саме в умовах інтеграції України, що супроводжується диференціацією наук у світовий освітній простір і поетапного вдосконалення національної системи освіти, увага науковців та педагогів-практиків в значній мірі приділяється одній з багатьох проблем, формуванню фахової компетентності майбутнього педагога. Значною мірою це стосується підготовки компетентних робітничих кадрів за допомогою вищої та професійно-технічної освіти, адже їх компетентність та якості особистості, що формуються в умовах навчально-виховного процесу, зокрема динамізм, творче мислення, креативність, самостійність та конструктивність, стимулюватимуть надалі становлення якостей особистості, які є аналогічними у студентів і є підґрунтям ступеневого навчання в подальшому.

Актуальність дослідження даної проблеми обумовлена потребою суспільства у конкурентоспроможних фахівцях, компетентних виконувати свої професійні обов'язки на високому науково-педагогічному рівні та потребою особистості у фаховій самореалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових праць, дає підстави зазначити, що дослідження проблеми фахової підготовки майбутніх інженерів-педагогів обумовлені потребою вивчення:

– професіоналізації педагогів-інженерів у межах фахової діяльності (В. Шадриков,